

SEPTEMBERINVENTERING AV GRÅGÅS VID LEVRASJÖN 1963-2008

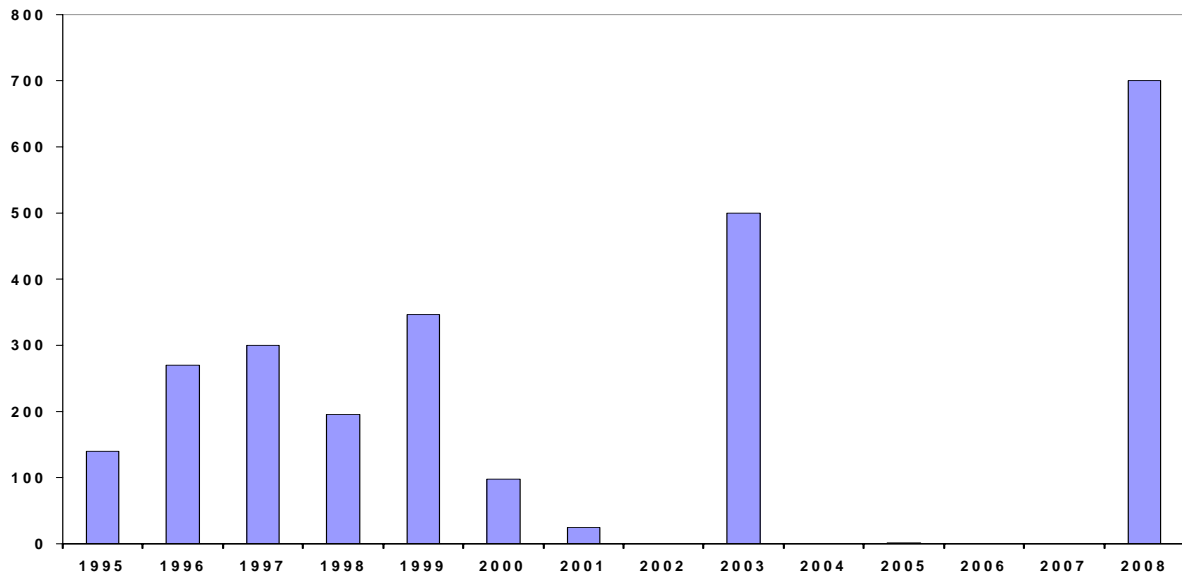
Hakon Kampe-Persson

För att kunna följa utvecklingen i den snabbt ökande stammen av grågäss i Sverige startade 1984 nationella mittmånadsinventeringar i september riktade mot just denna art. I höstas var det således för 25:e året i följd som inventeringen genomfördes, vilket gör att vi så småningom kan se fram emot en digger publikation, i stil med den som nyligen kom om midvinterinventeringarna av sjöfågel i Sverige (Nilsson 2008). Redan nu kan dock den intresserade ta del av resultaten på www.biol.lu.se/zoo-ekologi/waterfowl/index.htm. Inom Fågelklubbens område kom dock inte grågäsinventeringen i september med på programmet förrän nio år senare (Kampe-Persson 2007). Så här i efterhand kan man tycka att det var synd, ty därmed missades tillfället att följa hur arten inom de olika räkningsområdena successivt ökade till de antal vi numera har blivit vana vid. För Trolle-Ljungby har dock ett försök gjorts att beskriva utvecklingen, genom att istället för inventeringsresultat utnyttja högsta observerade antal för respektive höst (Persson 1990, 1997). Det finns dock en lokal inom vårt område, för vilken en komplett inventeringsserie föreligger, och eftersom det området inte ingår i Fågelklubbens samordnade gäsinventeringar, kom de där sedda gässen inte

med då resultaten av Fågelklubbens gäsinventeringar rapporterades i *Spoven* (Kampe-Persson mfl 2007).

Lokalen kallades ursprungligen Allarp, ty det är där grågässen vanligtvis uppehåller sig, på den mark som brukas av Per Erik Jönsson. Ibland flyttar en del över till granngården i Norreskog, brukad av Mats Jönsson. Däremot är det numera sällan som de söker föda på den andra gården i Allarp, den som brukas av Magnus Persson. Av samtliga inräkande grågäss i september under den aktuella tidsperioden är det faktiskt bara en fågel som setts på annan plats vid Levräsjön. För att stämma bättre överens med gällande internationella rekommendationer ändrades lokalnamnet dock senare till Levräsjön.

Visserligen är det en imponerade lång obruten inventeringsserie, men den blir betydligt mindre imponerande då man blir varse att inte en enda grågås sågs under de första 32 åren. När väl sedan arten uppträdde var det omedelbart i tresiffriga antal (Figur 1). Diagrammet visar på en jämn antalsökning, där dock de inledande åren tycks saknas samt att det under de senaste nio åren varit näst intill genomgående antingen eller; antingen stora antal (500 respektive 700

Figur 1. Antal inräknade grågäss vid mittmånadsinventeringar i september vid Levasjön 1995-2008. Vid motsvarande inventeringar åren 1963-1994 sågs inga grågäss.

individer) eller inga alls. Förklaringen till det sistnämnda är nog att födosöksområdet är ganska litet. Därmed har det nog allt oftare inträffat att gässen ätit rent och dragit vidare innan det varit dags för mittmånadsinventering i september. Tillgången på föda kan ha reducerats på även ett annat sätt. Såväl under häckning som under tidig höst orsakar gässen skada på växande gröda, framförallt på Ivösjösidan. Både Hulken och gasolkanon har därför tillgripits för att hålla dem borta från de

odlade fälten. Avsaknaden av grågäss inventeringsdagarna kan därför också ha berott på att dessa skrämsektioner rönt fullständig framgång.

Första häckningen i Levasjön konstaterades 1996, men sannolikt började arten häcka i den nordöstra delen av Ivösjön redan tidigare. Det är därför troligt att huvuddelen av de rastande grågässen utgörs av lokalt rekryterade fåglar.

Litteratur

- Kampe-Persson, H. 2007. Gåsinventeringar i Nordostskåne 1956-2006. *Spoven* 31: 21-31.
- Kampe-Persson, H., Jungbeck, U., Svensson, Å. & Valfridsson, E. 2007. Rastande och övervintrande gäss i Nordostskåne 1976/77-2006/07. *Spoven* 31: 155-167.
- Nilsson, L. 2008. Förändringar i antal och utbredning hos övervintrande sjöfåglar i Sverige under fyrtio år, 1967-2006. *Ornis Svecica* 18: 135-226. (Engelska med svensk sammanfattning).
- Persson, H. 1990. Trolle-Ljungby-området som höstlokal för grågås. *Spoven* 14: 185-188.
- Persson, H. 1997. Grågäsen i Trolle-Ljungby området 1974-1996. *Spoven* 21: 3-5.

Hakon Kampe-Persson

Pulmaõi, Glûdas pagasts, Jelgavas rajons
LV-3040 Lettland
kampepersson@hotmail.com